

AFGØRELSE

Ved brev af 1. oktober 2019 til Nævnet for Videnskabelig Uredelighed (nævnet) oversendte *forskningsinstitutionen*(forskningsinstitutionen) en anmeldelse indgivet af *anmelder*(anmelder) vedrørende *anmeldte*(anmeldte), idet anmelder påstår, at anmeldte har handlet videnskabeligt uredeligt.

Anmelder gør gældende, at anmeldte har plagieret i det videnskabelige produkt

produktet (produktet)

ved at have tilegnet sig tekst, emne og ide uden retmæssig kreditering af

kilden (kilden)

Nævnet indhentede ved brev af 21. februar 2020 ekspertbistand fra *eksperten*(eksperten) som led i nævnets vurdering af den hævdede plagiering af tekst, emne og ide. Eksperten besvarede de af nævnet stillede spørgsmål ved udtalelse af 4. juni 2020.

Anmeldtes bemærkninger til nævnets udkast til afgørelse medførte, at nævnet besluttede at stille supplerende spørgsmål til eksperten. Eksperten besvarede de af nævnet stillede spørgsmål ved udtalelse af 1. maj 2021.

Nævnets resultat

Nævnet har behandlet sagen på sine møder den 6. februar 2020, 18. juni 2020, 1. oktober 2020 og 10. juni 2021 og har truffet afgørelse om, at anmeldte ikke har handlet videnskabeligt uredeligt.

Afgørelsen er truffet enstemmigt af landsdommer, dr.jur., ph.d. Jens Hartig Danielson (formand), professor, ph.d. Hanne Andersen, professor, ph.d. Dorte Hammerhøi, professor dr.med. Jørn Hounsgaard, professor, ph.d. Anne-Mette Hvas, professor, ph.d. Klemens Kappel, forskningsdirektør, ph.d. Ole Kirk, professor, dr.jur. Helle Bødker Madsen og programchef, ph.d. Anders Smith.

Nævnets afgørelse er begrundet nedenfor.

Nævnet for Videnskabelig Uredelighed

15. juni 2021

Kontakt til Nævnet for Videnskabelig Uredelighed sker via:

Sekretariatet for Nævnet for Videnskabelig Uredelighed
nvu@ufm.dk

Uddannelses- og
Forskningsstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø
Tel. 7231 7800

www.ufm.dk

CVR-nr. 3404 2012

Sagsnr.: 2019-16

Ref.-nr.
19/40495

Anmeldelsen om videnskabelig uredelighed og anmeldtes bemærkninger hertil

Anmelder har til støtte for anmeldelsen navnlig anført, at anmeldte som led i sin ansættelse ved (tekst udeladt) i perioden fra (tekst udeladt) arbejdede med på et projekt om (tekst udeladt). Anmeldte ønskede, før (tekst udeladt) forlod (tekst udeladt), at lave en artikel på grundlag af det arbejde, som (tekst udeladt) havde udført under sin ansættelse; men (tekst udeladt) meddelte (tekst udeladt), at offentliggørelse af artiklen ikke var mulig grundet nogle immaterielle rettigheder tilhørende en virksomhed, der var involveret i projektet. Anmelder har endvidere anført, at anmeldtes produkt emnemæssigt er identisk med det projekt, som han arbejdede på under sin ansættelse på (tekst udeladt). Endelig har anmelder anført, at produktet ikke indeholder oplysning om dets tilknytning til (tekst udeladt) eller retmæssig kreditering af medforfatterskab.

Nævnet for Videnskabelig
Uredelighed

Anmeldte har heroverfor navnlig anført, at (tekst udeladt) i forbindelse med sin ansættelse hos (tekst udeladt) fik at vide, at (tekst udeladt) ikke kunne offentliggøre den planlagte artikel grundet nogle immaterielle rettigheder. Da (tekst udeladt) mente, at (tekst udeladt) ikke ved artiklen afslørede nogle hemmeligheder og alene omtalte projektet på en måde, der allerede var tilgængelig online, fandt (tekst udeladt) dette uacceptabelt. Endvidere har anmeldte anført, at anmeldelsen binder i nogle uoverensstemmelser i forbindelse med det tidligere forskningssamarbejde. (tekst udeladt) ansættelse ved (tekst udeladt) var en almindelig postdocstilling, og (tekst udeladt) har ikke underskrevet en immaterialretsaftale. Desuden har anmeldte anført, at den eneste lighed, der er mellem produktet og det (tekst udeladt) projekt, er (tekst udeladt), som ikke alene ofte er diskuteret i offentlige online-kilder, men som også er anvendt i produktet på en fuldstændig anderledes måde. Endvidere har anmeldte anført, at det ifølge ekspertens udtalelse af 4. juni 2020 ikke kunne udelukkes, at der vil kunne findes andre kilder, som det ikke har været muligt for eksperten at finde, og at eksperten har udtalt, at koncepterne er forskellige. Anmeldte har desuden anført, at (tekst udeladt) ikke bidrog til designet af idéen i produktet, idet (tekst udeladt) arbejde med produktet alene bestod i at skrive dele af tekstafsnittene. Endelig har anmeldte anført, at (tekst udeladt) i 2017 præsenterede idéen til (tekst udeladt), som meddelte, at idéen ikke var original og var testet 40 år tidligere.

Retsgrundlag

Sagen er blevet behandlet efter lov nr. 383 af 26. april 2017 om videnskabelig uredelighed m.v. (loven).

Nævnets kompetence fremgår af lovens § 4, stk. 1:

Nævnet for Videnskabelig Uredelighed behandler sager om videnskabelig uredelighed i videnskabelige produkter.

Definitionen af et videnskabeligt produkt fremgår af lovens § 3, stk. 1, nr. 6:

Et produkt frembragt ved anvendelse af videnskabelige metoder som led i forskning, herunder ansøgninger om forskningsmidler.

Det fremgår af bemærkningerne til lovens § 3, stk. 1, nr. 6, jf. lovforslag nr. L 117 af 25. januar 2017 (bemærkningerne) vedrørende vurderingen af, om der er tale om et videnskabeligt produkt, at

Den foreslåede definition lægger sig op ad UVVU's praksis på området, hvorefter et videnskabeligt produkt er karakteriseret ved at være frembragt som led i forskning ved anvendelse af videnskabelige metoder i modsætning til f.eks. mere populærvidenskabelige udgivelser, hvor der ikke på tilsvarende vis anvendes en videnskabelig tilgang. Vurderingen af, om et produkt kan anses for et videnskabeligt produkt, beror på en indholdsmæssig vurdering af produktets forskningsmæssige karakter, hvorved videnskabelige artikler, ph.d.-afhandlinger og lignende er det helt klare kerneområde for begrebet. Et element i vurderingen af, om der er tale om et videnskabeligt produkt i lovens forstand, vil derfor ofte være, om det pågældende produkt er indgivet eller tiltænkt indgivet til fagfællebedømmelse.

Nævnet for Videnskabelig
Uredelighed

Videnskabelig uredelighed er defineret i lovens § 3, stk. 1, nr. 1:

Fabrikering, forfalskning og plagiering, som er begået forsætligt eller groft uagtsomt ved planlægning, gennemførelse eller rapportering af forskning.

Plagiering omfatter efter lovens § 3, stk. 1, nr. 4:

Tilegnelse af andres ideer, processer, resultater, tekst eller særlige begreber uden retmæssig kreditering.

Følgende fremgår af bemærkningerne til lovens § 3, stk. 1, nr. 4, vedrørende plagiering:

Definitionen af plagiering forventes bl.a. at omfatte tilfælde af uberettiget tilegnelse af forskning, herunder eksempelvis afskrift uden kreditering af den reelle ophavsmand eller uretmæssig angivelse af bidrag til den pågældende forskning. Det forventes, at et væsentligt parameter i vurderingen af, om der er foretaget plagiering, vil være, om der er sket en vildledning i forhold til forskerens egen indsats i forbindelse med det videnskabelige produkt. Af hensyn hertil er det også alene tilegnelsen af andres ideer, processer, resultater, tekst eller særlige begreber uden retmæssig kreditering, der vil blive vurderet som omfattet af uredelighedsbegrebet. Selvplagiering i form af eksempelvis genbrug af egne tidligere anvendte tekstpassager og lignende vil derimod alene kunne behandles som tilfælde af tvivlsom forskningspraksis. Det forventes endvidere, at forfatterskabstvister som udgangspunkt vil blive håndteret som tilfælde af tvivlsom forskningspraksis fremfor at blive anset som videnskabelig uredelighed i form af plagiering.

Ifølge lovens § 3, stk. 2, nr. 1, omfatter videnskabelig uredelighed ikke:

tilfælde af fabrikering, forfalskning og plagiering, som kun har haft ringe betydning ved planlægningen, gennemførelsen eller rapporteringen af forskningen.

Det fremgår af bemærkningerne til lovens definition af videnskabelig uredelighed, afsnit 3.4.3.1:

Definitionen af videnskabelig uredelighed forventes med lovforslaget at omfatte de mest alvorlige brud på ansvarlig forskningspraksis, dvs. grovere tilfælde af fabrikering, forfalskning eller plagiering, som er begået forsætligt eller groft uagtsomt. Videnskabelig uredelighed udgør dermed en delmængde af brud på ansvarlig forskningspraksis. Hensigten med lovforslaget er at udskille denne delmængde til behandling i Nævnet for Videnskabelig Uredelighed, mens de resterende tilfælde af brud på ansvarlig forskningspraksis behandles af forskningsinstitutionerne som tvivlsom forskningspraksis, jf. lovforslagets §§ 4 og 19. Den foreslåede definition skal ses i sammenhæng med den foreslåede bagatelgrænse for videnskabelig uredelighed i lovforslagets § 3, stk. 2, nr. 1, jf. nærmere om bestemmelsen nedenfor. Selvom det foreslås, at ordene alvorlige brud udgår af definitionen, er det med lovforslaget fortsat hensigten, at det alene er kvalificerede og grovere tilfælde af fabrikering, forfalskning og plagiering, der kan betragtes som videnskabelig uredelighed.

Nævnet for Videnskabelig
Uredelighed

Endvidere fremgår det af lovens bemærkninger til § 3, stk. 2, nr. 1:

Efter bestemmelsens nr. 1 foreslås det, at videnskabelig uredelighed ikke omfatter tilfælde af fabrikering, forfalskning og plagiering, som kun har haft ringe betydning ved planlægningen, gennemførelsen eller rapporteringen af forskningen. Med forslaget videreføres bagatelgrænsen i forhold til videnskabelig uredelighed, som er indeholdt i gældende rets definition af videnskabelig uredelighed, hvorefter kun alvorlige brud på god videnskabelig praksis omfattes af definitionen, og i den gældende bekendtgørelse om UVVU, hvorefter UVVU kan henlægge sager, hvor den konstaterede videnskabelige uredelighed kun har haft ringe betydning for det videnskabelige budskab i produktet. Tilfælde af ringe betydning forventes eksempelvis at omfatte plagiering af ubetydelige passager i metodeafsnit og lignende og helt perifere fabrikeringer eller forfalskninger af mindre omfang, som ikke har indvirkning på den udførte forskning. Sådanne tilfælde kan efter omstændighederne behandles af den relevante forskningsinstitution som tvivlsom forskningspraksis, jf. lovforslagets § 3, stk. 1, nr. 5, og § 19.

Nævnets vurdering af sagen

Anmeldtes produkt

Det produkt, som anmeldelsen vedrører, er en artikel, der er indsendt til og modtaget af et tidsskrift, som anvender fagfællebedømmelse før offentliggørelse. Herefter og på grundlag af en indholdsmæssig vurdering af produktets forskningsmæssige karakter finder nævnet, at der er tale om et videnskabeligt produkt efter lovens § 3, stk. 1, nr. 6. Nævnet er derfor kompetent til at behandle sagen, jf. lovens § 4, stk. 1.

Anmeldelsens udformning

Det følger af nævnets praksis, at der i definitionerne af videnskabelig uredelighed og plagiering, både efter de gamle regler for Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed og de nye regler for Nævnet for Videnskabelig Uredelighed, ligger et krav om, at der skal være sket en egentlig uberettiget tilegnelse af konkrete resultater m.v., som kan tilskrives en tidligere ophavsmand, uden at denne behørigt krediteres i den senere publikation. Det skal således være muligt konkret at påvise, at f.eks. en unik forskningsidé eller tekst er kopieret og anvendt uden kreditering, i modsætning til f.eks. situationer, hvor forskere udgiver publikationer om samme emne efter gængse metoder inden for feltet, se nævnets afgørelse af 7. juni 2018 i sag nr. 2017-01.

En anmeldelse, hvor det gøres gældende, at der foreligger plagiering af eksempelvis en tekst, bør derfor angive præcist, hvor i det videnskabelige produkt, den plagierede tekst findes, og præcist angive fra hvilket videnskabeligt produkt og hvor i det pågældende produkt den plagierede tekst er taget. En iThenticate-rapport, herunder henvisninger til markeringer i rapporten, er eksempelvis – som fremhævet i en lang række af nævnets afgørelser – ikke tilstrækkelig. Hvis anmeldelsen vedrører flere tilfælde af plagiering, bør anmeldelsen indeholde præcise oplysninger om samtlige tilfælde, se f.eks. nævnets afgørelse af 24. september 2019 i sag nr. 2018-15.

Nævnet for Videnskabelig
Uredelighed

Almindelige bemærkninger til plagiering

Almen kendt viden kan beskrives uden kildeangivelse, uden at der herved foreligger plagiering. Almen kendt viden kan defineres som viden, som man regner med, at alle inden for en bestemt gruppe eller et regionalt, institutionelt eller fagligt fællesskab kender. Det kan være fakta om f.eks. geografi, historie, fysik, sprog eller litteratur. Ordret eller tekstnær gengivelse af andre forfatteres tekst med baggrundsviden skal krediteres ophavsmanden.

Se hertil i det hele nævnets afgørelse af 24. september 2019 i sag nr. 2018-15.

Ekspertens udtalelse

Det fremgår af ekspertens udtalelse af 4. juni 2020 blandt andet:

Spørgsmål 1:

I artikeludkastet (tekst udeladt) beskrives (tekst udeladt). Er dette koncept nyt og ubeskrevet i den videnskabelige litteratur? Inkluder venligst referencer til en evt. beskrivelse af konceptet i den videnskabelige litteratur.

Svar:

Der er i gennemgangen af litteraturen ikke fundet eksempler på tilsvarende koncepter fra forfattere uden for kredsen af forfattere. Der er fundet en anden artikel af en af artiklens forfattere som viser en tilsvarende illustration, men denne anvendes ikke til dette koncept. Litteraturen på området er meget omfattende, så jeg kan selvsagt ikke udelukke at der vil kunne findes andre kilder, som det ikke har været muligt for mig at finde.

Spørgsmål 2:

I artiklen (tekst udeladt). Set i lyset af dette og af dit svar til spørgsmål 1), anvender artiklen så en original ide fra artikeludkastet?

Svar:

De to koncepter er tæt beslægtede konceptuelt set. (tekst udeladt). Konstruktionsmæssigt vil dermed være en forskel på opbygningen af anlæggene.

I ekspertudtalelsen fremgår yderligere vedrørende spørgsmål nr. 2, at

(tekst udeladt)

Det fremgår af ekspertens udtalelse af 1. maj 2021 blandt andet:

Spørgsmål 1:

Ændrer de to yderligere fremsendte dokumenter ved svaret af 4. juni 2020 på spørgsmål 1?

Nævnet for Videnskabelig
Uredelighed

Svar:

Efter gennemgang af materiale fremsendt med det opfølgende spørgsmål og en litteraturgennemgang ud fra dette materiale konstateres at det er muligt at finde beskrivelse af (tekst udeladt) i den videnskabelige litteratur. Mit svar på spørgsmål 1 er efter denne nye gennemgang derfor:

Der er i gennemgangen af litteraturen fundet et eksempel på (tekst udeladt) fra forfattere uden for kredsen af forfattere til artiklerne i den videnskabelige litteratur. Det drejer sig om en ældre artikel som ikke er citeret i litteraturen med henblik på beskrivelse af (tekst udeladt). Der findes teknisk litteratur og ikke-engelsksproget materiale som beskriver (tekst udeladt), men det kan ikke anses for at være omfattet af formuleringen af spørgsmål 1.

Spørgsmål 2:

Du bedes venligst uddybe svaret af 4. juni 2020 på spørgsmål 2, herunder hvorvidt artiklen anvender en original ide fra artikeludkastet.

Svar:

De to koncepter i artiklen og i artikeludkastet er tæt beslægtede konceptuelt set. Systemet i artikeludkastet indeholder (tekst udeladt). Konstruktionsmæssigt vil der dermed være en forskel på opbygningen af anlæggene.

Der krydsrefereres ikke mellem de to manuskripter uanset at de beskriver tæt beslægtede koncepter. Ingen af de to manuskripter refererer til de tidligere arbejder af (tekst udeladt).

Ud fra den tilgængelige, videnskabelige litteratur og min egen oprindelige gennemgang af litteraturen kan koncepter med (tekst udeladt) godt beskrives som værende originalt i den videnskabelige litteratur – uden dog at være enestående og ikke tidligere beskrevet i mindre omfang. Der er kun én tidligere udgivelse som beskriver tilsvarende ideer, men uden nærmere illustration eller detaljering. Under forudsætning af at artikeludkastet har præsenteret konceptet først, kan det godt tolkes som at den udgivne artikel anvender en original idé fra artikeludkastet.

Teknisk set findes der tidligere beskrivelser af (tekst udeladt), hvorfor konceptet i sig selv ikke er originalt – hverken i artikeludkastet eller artiklen, men som beskrevet er den tidligere udgivelse svær at finde frem til og har kun én citation. De øvrige eksempler falder uden for den videnskabelige litteratur.

Nævnets samlede vurdering

Efter sagens oplysninger, herunder ekspertens udtalelser, lægger nævnet til grund, at anmeldte under sin ansættelse på *(tekst udeladt)* med en daværende kollega udarbejdede en artikel, som ikke blev offentliggjort grundet nogle immaterielle forhold. Nævnet lægger endvidere til grund, at emnet og ideen, der fremgår af kilden, er tæt beslægtet med emnet og ideen, der fremgår af produktet. Desuden lægger nævnet til grund, at der *(tekst udeladt)* kun er en lille forskel mellem produktets ide og kildens ide, men at der konstruktionsmæssigt vil være en forskel på opbygningen af *(tekst udeladt)*, der præsenteres i henholdsvis kilden og produktet.

Endvidere lægger nævnet til grund, at kildens og produktets emne ikke er ubeskrevet i den videnskabelig litteratur fra før kilden blev skrevet og udgivelsen af produktet. Nævnet har herved navnlig lagt vægt på ekspertens udtalelse om, at det er muligt i den videnskabelige litteratur at finde beskrivelser af *(tekst udeladt)*, herunder at der er fundet ét eksempel, som beskriver en idé svarende til ideen i kilden og produktet, og som er før i tid i forhold til både kilden og produktet. Nævnet har endvidere lagt vægt på ekspertens udtalelse om, at der findes teknisk litteratur og ikke-engelsksproget materiale, som beskriver *(tekst udeladt)*, og at konceptet derfor i sig selv ikke er originalt, hverken i kilden eller produktet.

**Nævnet for Videnskabelig
Uredelighed**

På denne baggrund finder nævnet, at anmeldte ikke har tilegnet sig kildens idé og emne uden retmæssig kreditering.

Herefter, og da sagens oplysninger ikke giver grundlag for at fastslå, at anmeldte har tilegnet sig tekst uden retmæssig kreditering, har anmeldte ikke plagieret, jf. lovens § 3, stk. 1, nr. 4.

Nævnet finder derfor, at der ikke foreligger videnskabelig uredelighed, jf. lovens § 16, stk. 1.

Klagevejledning

Denne afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. lovens § 18.

Sagens behandlingstid skyldes navnlig, at nævnet som led i sagens afgørelse har måtte indhente to erklæringer fra eksperten, og at nævnets og ekspertens arbejde har været vanskeliggjort af Covid19-krisen.

Jens Hartig Danielsen
Formand for Nævnet for Videnskabelig Uredelighed

Kopi af afgørelsen er sendt til forskningsinstitutionen

**Nævnet for Videnskabelig
Uredelighed**

.